

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13. sz.
Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill.
Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Zichy János a nőnevelésről.

Nyitra, április 21.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter a Katholikus Háziasszonyok Lapjában szövé tette hazai közoktatásunk és társadalmi mozgalmaink egyik legégetőbb kérdését, a nőnevelést. Azok a nézetek, melyeket a miniszter erről a tárgyról kifejtett, nem csak mély belátással bíró kulturpolitikusra vallanak, hanem az illusztris cikkírónak gyakorlati irányú pedagógiai érzékéről is bizonyosságot tesznek.

A miniszter abból a vezérgondolatból indul ki, hogy a nőnevelésnek elsőrangú feladata, minél magasabb fokra emelni a női hivatás iránti érzéket és az ebből fejlődő emberi és társadalmi kötelességtudást.

A történelem tanítja, hogy ennek a hivatásnak kihalása nemzeteket döntött sirba, viszont ébrentartása nemzeteket mentett meg. Ma a gyermekek nevelése, a háztartás gondozása úgyszólván tisztán az édesanya feladata, mert az apának minden idejét és minden tehetségét lefoglalja a kenyérkereset.

De könnyű mondani, hogy leg-

szentebb női hivatás a családi élet, de ha bármely okból nem kínálkozik rá alkalom? A családi élet sok olyan feltételtől függ, a minék a teljesülése viszont nem függ mindig a nőtől. Biztos szerencsétlenségbe pedig pusztán hivatásból még sem rohanhat. Ez a sok kérdés és a belőlük sarjadó sok más hasonló kérdés mind jogosult és helyénvaló. Nem is kívánja ezt a megsemmisítő áldozatot a nőtől sem maga a hivatása, sem a társadalom. Ellenkezőleg, a nőt éppen olyan hasznos munkára kell nevelnünk, mint a férfit. A munkára való képesség fokozása pedig csak fokozhatja a nő értékét.

Ha most már futó pillantást vetünk a társadalomra és nézzük, hogyan és hogyan érvényesülhetne nálunk a nők munkaereje a legtermészetesebben és legkönnyebben, minden rombolás nélkül, de minden áldással, és nézzük, hogyan gyötrődik, tengődik ez az értékes nemzeti erő a maga mesterkelt és kierőszakolt útjain, bizony furesa világ tárul elénk, a min el is képednénk, ha már meg nem vesztegetett volna a megszokás.

Ha nálunk egy-egy leány magasztos hivatásának ápolása közben arra is gondol, hogy esetleges meg-

élhetésére is gyűjtsön szellemi tőkét, akkor az iskolai tanulásra adja magát. S ez a tanulás nem különbözik egymástól a társadalmi osztályok közt. Jár iskolába mindaddig, a míg az iskola el nem fogy előle. Elemi után a polgári iskola, a jobb módúaknál a felsőbb leányiskola, majd a tanítóképző, újabban a gymnasium és az egyetem is. Ezrével tódulnak a leányok ezekbe az iskolákba, a szegények, vagyonosak, hivatottak, hivatlanok egyformán hajszolják az oklevelet, mert ez a boldogító céltábla.

Arra azonban már nem sok szülő és nem sok leány gondol, hogy a diplomás kisasszonyságon kívül is van tisztességes módja a megélhetésnek, csak nem kellene csupa úri hóbort után indulnia annak a kisiparos, házmester stb. leányának és nem kellene restellnie a munkát más, neki való formában sem. Mennyi áldás fakadna rájuk a háztartásból, a varrótűből, a sokféle ipari alkalmazásból, a kertészetből, virágkereskedésekben való alkalmazásukból, a betegápolásból és más folyton élő, soha el nem muló foglalkozásokból. De ezt már nem tartják eléggé uri foglalkozásnak, mert nem jár diplomával.

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

A félelmetes Páris.

— Apaes-világ. —

A párisi bírának meglehetősen sok a dolguk, a „világ fővárosá”-ban, mint Párist büszkén nevezni szokták, nem mulik el nap, hogy valamilyen szenzációs, vakmerő gyilkosságot ne tárgyalnának. A napokban ugyancsak gyilkosság tárgyalása volt napirenden, azonban voltak ennek a tárgyalásnak részletei, amelyek még a komoly bírakat is meghatották.

Louis Hugron volt a vádlott. Amint ott állt a börtönőrök között, sápadtan, szerényen, lehajtott fővel — általános rokonszenvet keltett.

Azután elmondotta szerencsétlen sorsát.

Párisban, a rue Montmartreon vendéglőt nyitott. Az üzlet azonban sehogy sem ment. De azért nem esett kétségbe, várt türelemmel. Már nem volt több pénze, mint huszezer frank. Ekkor egy görög eredetű ember hozzáférközött és addig beszélt neki, addig áltatta, míg reá bízta vagyona maradványát. A görög azután egy szép napon megszökött. Hugron kétségbeesve mondotta feleségének:

— Tönkre vagyunk téve, mit csinálunk?

És ekkor felesége térdre borult előtte.

— Hogy-hogy...

— Én is... én is pazaroltam pénzedet. Az asszony megvallotta, hogy férje egyik alkalmazottjával bűnös viszonya volt és állandóan, naponként kisebb-nagyobb összeget vett ki a pénztárból.

— Ölj meg! — kiáltott az asszony.

A férfi azonban nem ölte meg.

— Meghalunk mind a ketten! — mondta azután kétségbeesetten.

— Mind a hárman! Miért maradna kis leányunk életben.

Ebben megállapodtak. Összes pénzük háromszáz frank volt.

— Ha már meg kell halnunk, — mondta a férfi, legalább az utolsó órákat töltsük kellemesen.

Sorba járták a mulatókat, vendéglőket, míg minden pénzük elfogyott. Gyalog mentek el egy szállodába. Lefeküdtek. Kora reggel a szálloda vendégeit dörrenés riasztotta fel. Hugronné és férje az ágyon feküdtek: a kis leány a szoba közepén, a padlón hevert és keservesen jajgatott. A karján volt megsebesítve.

— A gyermekemet nem is akartam meg-

ölni, azért löttem csak a karjába, — mondotta a vádlott.

— A feleségét pedig, nemde, azért ölte meg, mert megcsalta önt? — kérdezte a bíró.

— Nem azért; őt megöltem és magamat is meg akartam ölni, mert tönkrementünk.

Az elnök intésére bevezették a leánykát. Tizenöt éves.

— Kisasszony tudja ön, hogy édes atyja és anyja, mint öngyilkosok akartak meghalni?

— Igen, uram, — felelte gyenge hangon a leány.

— És ön is meg akart halni?

— Ó nem!

A leányka ekkor észrevette atyját.

— Atyám! Édes atyám!

— Édes kis leányom!

Apa és leánya összeölelkeztek, összeszókolóztak. A vád és védbeszéd után a bíróság felmentő ítéletet hozott. A hallgatóság az ítélet kihirdetése után zajosan tapsolni kezdett...

De ezzel az esettel még nem zárult le egy párisi nap rendőrkronikája. A fúrge lábú camelotok hangos rikoltozással száguldtak végig az utcákon és úgy kiabálták a legújabb szenzációt: a Passaga des Panoramas egyik üzletében világos nappal betörték. Egy férfi

Ime itt van leánynevelésünk egyik főeltévelyedése: az *úrhatnáság*.

Ezt kellene meggondolnia minden szülőnek, midőn gyermeke, különösen leánygyermeke jövője miatt aggodódik. A munka szeretetére, a munka megbecsülésére kellene tanítani, még pedig nem csupán az értelmi munkára, hanem a testi munkára is. Ez volna az igazi demokratikus nevelés, nem pedig az, mely folyton a nép jogait és a nép jólétét hordozza ajkán, de a testi munkától az ifju nemzedéket elszoktatja. Hogy minden társadalmi állapotnak meg van a maga lépcsőfoka, a mely boldoguláshoz vezet, azzal a mai kuszált és terv nélkül szükölködő nevelés nem törődik. Iskolánk van elég, túlon túl is sokféle, de köztük eddig nem irányított senki. Hogy melyik iskola mire való, kinek melyik volna jó, azzal senki sem törődik. Szaporodnak is a diákok és a diákkisasszonyok, de annál rohamosabban fogy a szorgalmas munkás kéz. Maholnap már nem lesz szobaleány, szolgáló, szakácsné, mosónő, mert mindenki diplomás kisasszony akar lenni.

Valóban modern demokrácia! Egymásmellett ül az állami felsőbb leányiskolákban is a törvényszéki elnök, meg a hajdu leánya. És én nem az elnök leányát félttem a hajduétól, hanem a hajduét az elnökétől. Mert olyan darab világra uszítja az iskolai nevelés azt a szegény leányt, a milyent az meg sem közelíthet az életben. Balga hit, hogy a felsőbb leányiskola uri iskolája után a házmesterné, vagy a kisiparos leánya odaáll az anyja mellé, hogy mosni, főzni segítsen neki. Hol is tanulta, hol szokta volna meg, mikor egész ifjusága idején az iskolába járt? Így neveljük ki leánygyermekeinket boldogulásuk természetes határai közül.

amint az üzletbe lépett, revolvért rántott elő s ráfogta Marie Gentrand-ra, a tulajdonosnőre:

— Ha egy szót szól — lövök!

Ezalatt egy másik férfi az ajtónál állt, a harmadik pedig kiürítette a pénztárt, összeszedett minden értékes holmit, azután elisiettek. A rendőrség nyomozza őket, de eddig még nem tudta megkeríteni a vakmerő betörőket.

A harmadik eset a következő:

Augusta Vuillaume, egy kisebb énekeskávész ház esillaga barátnőjével, Seïnoh Simonnal éjjeli egy óraker hazafelé tartott, mikor a Le Beletier-utca sarkán két utonálló támadt rájuk. Kést szegeztek a két megrémült nő melléne és ezek halálra rémülve, szó nélkül túrték, hogy az utonállók kiszedjék fülbevalóikat, elvegyék pénzüket, apró ékszereiket...

Igy fest mostanában a közbiztonság Párisban.

A tenger átrepülése.

Atwood utja. — Hat cirkáló hajó fogja kísérni. — Két és fél nap alatt átszeli az óceán országutját.

Harry N. Atwood, a nagynevű amerikai aviátor, a ki az amerikai aviatika történetében jelentős szerepet játszik: augusztusban fog

Neveljük tehát leányainkat igaz, őszinte munkaszeretetre, olyan irányban, mint azt társadalmi állásuk, születésük legkivánatosabbá teszi.

A nő emancipációjának folyamata az egész világon útban van. Ezt feltartóztatni vagy elfojtani nem csak nem szabad, de nem is lehet. Ebből a folyamatból azonban a női típusnak automatice és természetesen kell kialakulnia.

Mindazok tehát, a kik befolyást vannak hivatva gyakorolni erre a processusra, kell hogy oda hassanak, hogy ez a folyamat menten minden erőszakos túlzástól, lehetőleg nyugodtan alakuljon ki a nő természetének megfelelően az egész emberiség javára.

Nemzeti bokkrétát kerestek. A politikai helyzet bonyodalmai között mindig világosabban tűnik ki, hogy a parlament munkaképességét csak a ház feloszlatásával lehet helyreállítani.

A kinevezendő új kormány sokáig nem kísérletezhetik, a szőnyegen levő nagy kérdésre, a választói jog reformjára nézve, amely kérdésnek az előterbe való tolasáért fogadja a Justh-párt rokonszenvvel az új kormányt, nem létezik egyöntetű álláspont a parlament pártjai között, azért erről a kérdéstről a nemzetenek nyilatkoznia kell. Az új kabinetnek, mint választójogi kormányának provokálnia kell az ország választóközönségének ítéletét.

A választási hareba a munkapárt nemzeti bokkrétát kalappal akar bele menni, mert e nélkül nagyon is tarthat attól, hogy mandátumainak a száma tetemesen megcsökken. A nemzeti bokkrétát azonban keresni kell, mert ilyesmi a párt ligeteiben nem terem. Egy ilyen bokréta lett volna a rezolúció, de ezt el kellett ejteni. Ott volt azután az Aufferbergnek szavazandó bizalmatlanság, ezt azonban megtiltották Wienben. Ezután már nem volt más hátra, mint lemondani a Khuen-kormányt. Ez a lemondás most a munkapárt nemzeti bokkrétája.

— Ne gondoljátok, hogy mi meghunyászkodó párt vagyunk — így fogunk most már a választásokon beszélni — ne gondoljátok,

felszállni Newfoundland partjairól, hogy az Atlanti tengeren keresztül Irország partjaira repüljön. Atwood máris kísérletezik azon a repülőgépen, melyet a bostoni Clayton-Craig Co. gyárában készítettek. A repülőgép különbözik az összes használatban levő repülőgépektől és léghajóktól és olyasféle repülőgép lesz, mely szükség esetén vizen is fog úszni.

A tenger átrepülése elé nagy érdeklődéssel tekint az amerikai tengerészeti miniszterium is és a miniszter elhatározta, hogy hat cirkáló hajó fogja kísérni a merész aviátort. A cirkálók olyan távolságban lesznek egymástól, hogy drótnélküli táviró segítségével érintkezhetnek és tudósíthatják egymást azonnal, ha az aviátikusnak valami baja történik. Ezáltal azt is eléri, hogy minden katasztrófát megakadályoznak, mert ha nem sikerül is a repülés és az aviátor a tengerbe zuhanna, meg fogják menteni a cirkálók.

Atwood azon tengeri térkép szerint fog haladni az óceán nagy országutján, melyet Lawrence Rotch harvardi egyetemi tanár készített. Az egyetemi tanár azt a kijelentést tette, hogy szerinte két és fél nap alatt át lehet jutni az Atlanti tengeren és minden esupán az időjárástól függ.

hogy minket csak olyan könnyű dolog áthajtani kaudiumi igákon keresztül. A rezolúció ugyan elbukott, de mi érte Aufferberg fejét követeltük, azt meg nem kaptuk, s azért kormányválságot csináltunk. Az egyszer elhangzott pártnyilatkozatokhoz körömszakadtig ragaszkodtunk. Így jár el egy párt, melynek van gerince.

E perében nehéz lenne megmondani, hogy a választóközönségre minő hatást fog gyakorolni a munkapártnak ez a nemzeti bokkrétája, sikerül-e neki táncba vinni a leányzót, de azt már tisztán látjuk, hogy a párt babérjait a két éves meddő uralom erősen megtépázta.

Az országnak olyan kormányzó pártra van szüksége, mely pörge nemzeti kalapot visel kemény fején s azt a fejről semminő osztrák széltől lefújni nem engedi és nem olyan pártra, mely nemzeti bokkréták után kapkod. Képlet nélkül szólva, nemzeti politikát csináló beesületes, elvű magyar pártra van szükségünk és nem hazafias látszatot kereső s egyedül csak a hatalomért remegő politikusoknak a társaságára.

Levélpórtó helyett készpénz.

Külföldön már meglehetősen elterjedtségnek örvend a levelek pórtójának készpénzben való lerovása nagyobb tömegű levélküldemények feladásánál.

Ez a készpénz-portólevonás — Baarfrankirung der Briefe, mint németül mondják — tudvalevőleg abban áll, hogy a feladó a postahivatalban a levelek darabszáma szerint befizeti a pórtót, mire a postai kezelő-személyzet az egyes levelekre, anélkül, hogy a megfelelő értékbélyeg rájuk ragasztatnék, ráüti a postahivatal bélyegzőjét. Ezen eljárás révén megtakarítatik egyrészt a félnek a több száz bélyeg felragasztásából eredő felesleges fáradság, másrészt meg a postakínestárnak ugyanannyi értékbélyeg nyomtatási költsége. A bajor postai igazgatóság jelentése szerint, amely igen kedvezően nyilatkozott a szóbanforgó újításról, az értékekkel előállítás költségeiben ez úton tett megtakarítás már az első három hónapban körülbelül 1900 márkára rugott; és a közönség, különösen az üzleti körök, melyek gyakran vannak abban a helyzetben, hogy leveleket, nevezetesen reklámkörleveleket és efféléket igen nagy tömegben adnak fel, nagy örömmel fogadták és erősen igénybe veszik a készpénz-portólerovás új intézményét.

— Ha most augusztusban olyan idő lesz majd, mint 1883 augusztusában volt, úgy biztosra veszem, hogy a kísérlet sikerülni fog, — mondotta a tudós egyetemi tanár. — A szél akkor délnyugati irányban fujt napokon keresztül s ha valaki léghajón indult volna el az Atlanti tenger innenső partjáról, úgy az első nap 1200 mérföldnyi utat tehetett volna meg, a második nap 1030 mérföldet és a harmadik nap 1370 mérföldet. Vagyis két és háromnegyed nap alatt el lehetett volna érni Londont.

A nagy tengeri utra Atwoodot minden szükséges kellekekkel fel fogják szerelni.

Iránytű fogja vezetni az óceán bátor madáremberét, a kinek táplálékáról is bőven gondoskodnak. Az ut elé a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek az aviatika világában.

Sziporka.

A piacon.

— Mit busul Erzsók néni?

— Már hogyne busulnék, mikor az a biztos ur mindég megbírságot. Pedig érti a fene, hogy hogy volt. A tej is valódi volt, a víz is valódi viz volt és a rendőrségen mégis azt mondták, hogy mert összekevertem, hamis volt.

A bajor példa nyomán Ausztriában is mozgalom indult meg a levélportó készpénzben való lerovásának meghonosítása iránt, amely tudomásunk szerint Angolországban, Olaszországban, Würtembergben és bizonyos megszorításokkal Svájcban is gyakorlatban van.

Hazánkban az üzleti körök mozgolódására a *budapesti kereskedelmi és iparkamara* karolta fel az eszmét és a múlt év nyarán indokolt előterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, melyben kérte a levélportó készpénzlerovásának a magyar postaigazgatásban való meghonosítását.

A kamara előterjesztése ugyan nem járt teljes sikerrel, azonban mégis azt eredményezte, hogy a miniszter elvben hajlandónak nyilatkozott a szóbanforgó újítás meghonosítására. A kamarához intézett válaszában a miniszter azt mondja, hogy a készpénz-portólerovás ügy, ahogy ezt Bajorország behozta, a kezelés és ellenőrzés tekintetében aránytalan nehézségeket okoz. Ennek folytán a miniszter a kérdésnek más megoldását keresi, nevezetesen egy oly gépezet segítségével, amely a levél lebetűzése mellett még az így kezelt levelek darabszámát és ezzel frankótartozást jelzi.

A készpénz-portólerovás azonban ilyen különleges és komplikált gépezetek nélkül is egész jól meghonosítható volna abban az esetben, ha az nem tételnék *kötelezővé*. Mert bizonyos, hogy az új eljárás előnyös lenne az üzletkörökre, de a magán jellegű levelezésben az egyszerűséget és a kényelmet csak a mai gyakorlat biztosíthatja.

Ujdonságok.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése március hó 31-én lejárt, tisztelettel kérjük az előfizetés megújítására, a hátralékosokat pedig hátralékaik beküldésére, hogy a lapot késedelem nélkül küldhesük.

NYITRAMEGYEI SZEMLE KIADÓHIVATALA.

Püspöki konferencia. *Vaszary* Kolos biboros hereceprimás a magyar püspöki kar tagjait f. hó 25-ére konferenciára hívta össze budai palotájába, az egyházi kormányzat körüli intézkedések megtárgyalása végett. A konferencia délelőtt 10 órakor fog kezdődni és azon a hereceprimás fog elnökölni. A püspöki konferenciát megelőzőleg az előkészítő bizottság fog ülésezni dr. *Csernoch* János kalocsai érsek elnöke alatt.

Rendjel adományozás. A király *Borsiczky* Géza ítélőtáblai bírói címmel és jellel felruházott trencsényi törvényszéki bírónak nyugdíjazása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a III. oszt. vas-korona rendet díjmentesen adományozta.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Cser* Antal vágyhelyi kir. járásbírói telekkönyvi betétszerkesztő szakdíjnyel betétszerkesztő őrökké kinevezte.

A pénzügyminiszter *Valkovszky* Gyula hollaki és *Csontos* Alajos nagysurányi cukorgyári főellenőröket ebben a minőségükben és jelen állomáshelyükön való meghagyásuk mellett a IX. fizetési osztályba kinevezte.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter ifj. *Horák* István szenicei és *Chrenka* Rezső vágsellyei kir. járásbírói őröket kölcsönösen áthelyezte. — A galgóczi járási főszolgabírósnál elhalálozás folytán megüresedett járási számvevői állásra *Szabó* Géza volt girálty járási számvevő lett áthelyezve.

Az igazságügyminiszter dr. *Takács* Sándor nagytapolesányi kir. járásbíróját saját kérelmére a székelykereszturi kir. járásbíróshoz, dr. *Tóth* László székelykereszturi kir. járásbírói albirót saját kérelmére a nagytapolesányi kir. járásbíróshoz helyezte át.

Egyházmegyei hírek. *Jeszzenszky* Alajos prelátus, ált. püspöki helyettes kinevezetett a hittanárokat képesítőbizottság elnökének, *Kondor* István apátkanonok pedig a *Vigilantia* és könyvbírálbizottság helyettes elnökének. *Benyó* Mihály dr. Hölakra, *Czeizel* Rezső pedig Szkaacsányba küldött segédlelkési minőségben.

Önálló bírói hatáskör. Az igazságügyminiszter *Rákóczy* Béla és dr. *Hajjasek* Emil trencsényi törvényszéki és *Kamen* Manó nagy-biccsei járásbírói jegyzőket önálló működési körrel ruházta fel.

Az esztergomi főegyházmegye-ből. Dr. *Kohl* Medárd püspök, főesperes a vágsellyei kerületben április hó folyamán főesperesi látogatásokat fog végezni. — *Martinkovics* János vedrői plébános megkapta a magyardiószegi plébániát.

Hódoló felirat. Az esztergomi székes-egyházi főkáptalan *Vaszary* Kolos biboros hereceprimáshoz az egyháznagyot ért méltatlan bántalmak folytán hódoló feliratot intézett, melyben legmélyebb tiszteletét fejezte ki a biboros főpásztor iránt s egyúttal megütközésének adott kifejezést a minden alapot nélkülöző támadások felett. A hereceprimás meleg hangon mondott köszönetet a ragaszkodó üdvözlőért.

Esküdtbírói elnökjelölés. A pozsonyi tábla elnöke a trencsényi törvényszék mellé szervezett esküdtbírósnak elnökhelyettesévé az 1912. év hátralévő tartamára *Szürnyeghy* Mihály táblai bírói címmel és jellel felruházott törvényszéki bírót jelölte ki.

Eljegyzés. *Galló* István trencsényi városi tisztviselő eljegyezte *Szmutny* Irént, *Szmutny* János nagydivényi tanító leányát.

Adakozás. A fájdalmas szűz Anya (Pieta) szobrára újabban adakoztak: *Francisei* Jenőné, özv. dr. B. I.-né, özv. *Krész* Józsefné 5—5 kor. N. N., *Tamáskovics* Katalin, *Markovics*né 10—10 korona, N. N. 3 korona, *Almann* Ferencné és *Bakóné* 2—2 korona, *Felix* Rezsőné, *Mérey* Gusztika, *Vrabél* Mária 1—1 korona, összesen 55 korona. Mult heti kim. 100 kor. 20 fill. Főösszeg 155 kor. 20 fillér.

Villamos világítás Nyitrán. Említettük már, hogy a budapesti központi gáz és villamossági részvénytársaság Nyitrán villamos telepet szándékozik berendezni. A társaság ezen szándékát a város polgármesteréhez intézett következő levelében jelentette be:

Nyitra r. t. város tekintet s tanácsának Nagys. *Tóth* Lajos polgármester úr kezeihez Nyitra.

Van szerencsénk a tekintetes Tanácsot abbeli elhatározásunkról értesíteni, hogy Nyitrán egy villamos telep létesítését tervbe vettük, mely telep erőátviteli-, világítási- és háztartási célokra szolgáló áramot termelni lesz hivatva.

Az erre vonatkozó számításaink befejezés előtt állanak, minélfogva folyó évi május havának első felében azon kellemes helyzetben leszünk, hogy a tekintetes Tanácsnak részletes ajánlatunkat betérjeshessük, mely ajánlat Nyitra városa javára lényeges kedvezményeket fog magában foglalni.

Hivatkozással a közöttünk fennálló világiatási szerződés 1. 2. és 16. szakaszaiban foglalt határozmányokra, kérjük a tekintetes Tanácsot, hogy ezen bejelentésünket tudomásul venni kegyeskedjék és ajánljuk magunkat kiváló tisztelettel

Központi gáz- és villamossági részvénytársaság.

A napfogyatkozás. A f. hó 17-iki gyűrűs napfogyatkozás hatása Nyitrán abban nyilvánult, hogy a nap fénye fél 1 óra tájban délután egy kissé eltompult. A tompulás észrevehetőbb lett volna, ha a napot felhőfoslányok nem borították volna. A hőmérséklet esőkénését nem éreztük.

A Nyitrai Ingyentej. Most jelent meg a Nyitrai Ingyentej működésének 7-ik évről a kimutatás, melyet az intézmény buzgó vezetője özv. dr. *Thuróczy* Károlyné úrnő adott ki. A kimutatásból kiemeljük a következő adatokat:

Segélyezésben részesült 1910. aug. 1-től 1911. december 31-ig 134 gyermek, akik között kiosztott 23442 tiszta és 3309 adag hígított tej.

A Nyitrai Ingyentej nem rendelkezik sem tőkével, sem egy ilyen pótló rendes fix jövedelemmel. El mártól-holnapig. Addig míg az emberek érzése ki nem hal, míg feltudjuk kelteni az érdeklődést. És én nyugodt bizalommal nézek mégis a jövőbe — mondja az intézmény vezetője — mert nem tudnám elképzelni, hogy ez a megye és ez a város, melyből évről-évre sok-sok ezer korona vándorol a fővárosban székelő jótékony intézmények központi pénztárába egy „Gyermek nap”-on, vagy „Egy virágszálat” jelszó alatt, pusztulni hagyja egy intézményt, mely Londont és Budapestet kivéve, az összes többi várost megelőzve létrejött Nyitrán, mely fennáll s melynek hűzágó-pótló, hasznos kulturális és nemzeti missiójáról mindenki meggyőződhetik.

Mint eddig, úgy a lefolyt időben is *Edelsheim Gyulay* Lipót gróf, ki az intézet létesítése óta mindig legodaadóbb támogatója volt s ki a változott viszonyok dacára ma is egyetlen állandó támogatója. Az előző években természetben nyújtott tej helyett havi részletekben 1622 korona 40 fillérrel járult a költségek fedezéséhez.

Az intézmény összes bevétele 5711.64 koronára, kiadása 4563.88 koronára.

A jelentés hálával emlékszik meg özv. *Kopcsányi* Nándorné úrnőről, ki az egész idő alatt nemes önfeláldozással végezte az intézmény gazdasági és ügykezelési menetét s kinek fáradozása nélkül az, minden anyagi eszköz dacára, aligha állhatna fenn. Odaadó munkásságában hű támogatója volt úgy mint a multban is *Miklóssy* Arthurné úrnő.

Ifj. *Huszár* István a nyomdai munkálatokat ingyen elvállalta s ezzel mozdította elő az intézmény nemes céljait.

Az ingyentej javára az adományok özv. *Kopcsányi* Nándorné úrnő címére Nyitrára küldendők.

Városi közgyűlés. Szokatlan érdeklődés mellett tartotta Nyitra város képviselő-testülete folyó hó 17-én rendes havi közgyűlést *Tóth* Lajos polgármester elnöke alatt.

A tárgysorozaton szerepelt a *közvágóhid* tervezete és költségvetése, úgyszintén a villamos és közlekedési részvénytársaság budapesti cégnek erőátviteli villamosáramszolgáltatás engedélyezése iránti kérvénye. Ez a két ügy keltette fel a nagy érdeklődést, melyet azonban a közgyűlés lefolyása cseppet sem honorált. Mint már annyiszor a nyitrai városházán úgy most is vajudtak a hegyek és neveltséges egeret szűltek.

Négy szakosztály: a pénzügyi, jogügyi, gazdasági és építési, alaposan megokolt javaslat kíséretében előterjesztették a közvágóhid terveit és költségvetését s ezzel kapcsolatosan a tanács a hűsvágási szabályrendeletre vonatkozó javaslatát is megtette.

A terveket a *Nicholson* rt. budapesti cég főmérnöke *Krencsey* Géza készítette, aki a vágóhidat úgy tervezte, hogy az a közegészség és köztisztaság legmesszebbmenő követelményeinek is megfelelően, hűtőházzal, irodai, pénztári és lakóhelyiségekkel is bírjon. A teljes költség 250,000 koronára irányoztatott elő, melynek amortizációs törlesztése, a dologi és személyi kiadásokkal együtt 33,852 koronára rugott volna. Ez az összeg fedezetet talált volna a 33,832 koronára előirányzott vágatási díjakban.

Ismételjük és hangsúlyozzuk, hogy négy szakosztály tette előzetesen magáévá és ajánlotta ezeket a terveket s a közgyűlésen mégis az történt, hogy ugyanezen szakosztályoknak a tagjai egymásután felálltak és elejtették a munkálatokat s a terveket ellenző képviselő-testületi tagok sűrű helyeslése között hozzájárultak egy olyan értelmű indítványhoz, hogy küldessék ki a polgármester, a városi mérnök és néhány képviselő-testületi tag s azok tanulmányozzák több, Nyitra városához hasonló népességű és igényű városnak modern közvágóhidját s ehez képest egy kisebb méretű és a város viszonyainak megfelelő vágóhidnak a létesítése iránt új előterjesztés tétessék a képviselő-testületnek.

Tehát az előterjesztett tervek, melyeket különben még a földmívelésügyi miniszter is felülvizsgált volna, nem felelnek meg a város viszonyainak és meghaladják annak igényeit! Akkor hát miért ajánlotta azokat mind a négy szakosztály elfogadásra a képviselő-testületnek?

Nincs könnyebb valami, mint fáradságos munkával készült elaborátumokat halomra

dönteni. De kinek lesz akkor kedve törődni a város ügyeivel és ki fogja garantálhatni azoknak az alkotásoknak a megvalósulását, melyek nélkül a város soha sem emelkedhet ki jelenlegi elhanyagolt közgazdasági és közegészségügyi helyzetéből?

A nyitrai szokás szerint húsz és néhány év óta húzódó ügynek újabb tanulmányozására a polgármesteren és a városi mérnökön kívül *Kubinyi* Endre és *Stefkovits* Lajos képviselőtestületi tagok küldettek ki, akikhez tet-szész szerint más képviselőtestületi tagok is csatlakozhatnak.

A *villamos vállalatok* részvénytársaságának ajánlatát a képviselőtestület a májusi közgyűlésen fogja tárgyalni, amikor a budapesti központi gáz- és villamossági részvénytársaságnak *ipari és világítási* célokra szolgáló ajánlatát is tárgyalás alá veszi a közgyűlés. Az utóbbi helyen említett társaság felhívja, hogy ajánlatát folyó év május 10-ig nyújtsa be.

Igy tehát két társaság küzd azért az előnyért, hogy Nyitra városnak villamosáramot szolgáltatson. A villamossági r. t., a galgóczi villamostelep tulajdonosa és a budapesti központi gáz és villamossági r. t., a nyitrai légszuszogó tulajdonosa. Az előbbi csak ipari, az utóbbi ipari és világítási célokra szándékozik telepét berendezni. A városra nézve a konkurrencia mindenesetre előnyös, csak ne szenvedjen ez az ügy is hajótörést szűk és önző érdekkörök elzárkózottságán.

Kubinyi Endre városi közgyám tiszteletdíját a közgyűlés havi 100 koronában állapította meg.

Özv. Kostyal Pálné nyugdíjtelménye 660 koronában állapított meg, ezenkívül a képviselőtestület az özvegynek a házi pénztárból évi 540 korona kegydíjat szavazott meg.

A középiskolai internátus és a tanítók házára adományozandó telek tárgyában a döntés a jövő közgyűlésre halasztatott el.

A m. kir. államvasutnak a város a kisajátítás alá eső területekből az útszakaszokat ingyen engedi át, de a gyepterület területeiből kisajátítandó részek árát □-ölenként 10 koronában szabja meg.

A váraljai óvoda számára megszerzendő ház tárgyában a képviselőtestület az ez évi februári közgyűlési határozat értelmében véglegesen döntött. A ház megszerzési és átalakítási költsége körülbelül 20.000 korona.

A városi hivatalokban a hivatalos órák május 1-től szeptember 30-ig reggel 8-tól délután 1-ig tartanak. Minden hivatalban azonban délután is lesz egy inspekciós tisztviselő.

Bucsuzás a kir. ügyésztől. Dr. *Csernyánszky* Aladár pozsonyi főügyészi helyettesé kinevezett nyitrai kir. vezető ügyésztől folyó hó 13-án bucsuzott el Nyitra város közönsége a távozó ügyész tiszteletére a Hungária szállóban rendezett fényes bucsulakomán, melyben mintegy 120-an vettek részt. Ott volt a bírói, ügyészi és ügyvédi kar csaknem teljes számban, a vármegyei központi tisztviselői kar, a klérus, a m. kir. honvédség, az állami hivatalok, az egyesületek és pénzintézetek képviselői, szóval képviselve volt a hivatalos világ és a város társadalmának minden rétege.

Az ügyészi kar nevében dr. *Lopussny* Ottó újonnan kinevezett aranyosmaróti vezető ügyész, *Csernyánszky* évek során át volt kartársa mondott zajos tetszéssel fogadott felkösztönt, melyben meghatározott szavakkal tolmácsolta azt a tiszteletet és szeretetet, mellyel az ügyészi kar volt főnöke iránt mindenkor viseltetett. A kir. törvényszék nevében dr. *Nyékhegyi* Lóthár törvényszéki elnök beszélt, Nyitra vármegye közönsége részéről pedig *Craus* István főispán emelt poharat a távozóra. Az ügyvédi kar nagyrabecsülésének *Dombay* Hugó és dr. *Sztránszky* Izor adtak kifejezést. Beszéltek még *Jánossy* Gyula kir. tanfelügyelő, dr. *Szathmáry* István t. vármegyei főjegyző. Az ünnepelt a személye és működése iránt megnyilatkozott rokonszenv és jóindulatért gyönyörű szavakkal mondott köszönetet. Dr. *Fischer* Ede kir. ügyész fordulatos beszédben a vendégek megjelenését köszönte meg. — A lakoma a legkitünőbb hangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

Halálozás. Dezeri *Rudnyánszky* Titus ügyvéd, Bars megye volt alispánja Léván folyó hó 15-én 76 éves korában meghalt.

Gusztafi Endre kegyestaniórendi áldozópap és nyug. főgimnáziumi rendes tanár, aki a 70-es évek elején Nyitrán is működött, szer-

zetesi életének 57-ik, áldozópapságának 50-ik és 30 évi tanárkodás után nyugalomba léptének 23-ik évében Léván elhunyt.

Nyugodjanak békében!

Hivatalvizsgálat. *Gyürly* Géza, Nyit-ravármegye alispánja a napokban a nagyta-polesányi szolgabírósnál hivatalvizsgálatot tartott. A vizsgálat eredménye felett megelé-gedését fejezte ki.

Irodalmi konferenciák. R. *Kovács* Laura a szavalás, a felolvasás és előadás or-szágos hírű művésznője, a városháza díszter-mében magyar társalgó konzervatóriumot nyit s mintegy hat előadás keretében a külföldön, Páris, London, Bécs stb. világvárosokban nagy népszerűségnek örvendő hasonló irányú inté-zetek mintájára nagy irodalmi és művészi ér-tékű konferenciákat tart. Hetenkint kétszer, hétfőn és szombaton délután 5—7-ig. A mű-vész nő nagy érdeklődés mellett vezetett ha-sonló kurzusokat Budapesten a Tudomány Egyetemen s a vidéken: Szegeden, Aradon, Temesváron, Egerben, Kaposváron és Makón. Az előadások a művésznő ismert előadó ké-pességénél fogva nemcsak a legnemesebb mű-élvezetet lesznek hivatva nyújtani, hanem a serdülő fogékony ifjúság részére nagy értékű tanulságot is szolgáltatnak a szép és helyes előadó művészetből, s ezen kívül felölik a szépirodalom hazai és világirodalom termékeinek remekait. Hisszük, hogy városunk kulturérzék-vel bíró közönsége a legmelegebb érdeklődés-sel fogja kitüntetni a művésznő törekvését. Beiratkozási díj hat előadásra 5 kor. Egyes előadásokra személyenként 1 kor. Ezenkívül belépti díj vagy tandíj nincs. Beiratkozni lehet Nyitrán, Huszár István úr könyvkereskedésé-ben. Az első bemutató előadás f. hó 22-én d. u. 5 órakor lesz.

Az Atlantic nyitramegyei menekültje. *Gardeza* Tamás kovarei birtokos, a kinek Amerikában nagy birtokai vannak és a ki körülbelül 9 év óta lakik Magyarországon, az Atlantic hajóval utazott New-Yorkba s a feleségéhez, a ki egy bécsi szanatóriumban gyógykezeléssel magát, érkezett tudósítás szer-int szerencsésen megmenekült. Cardezanak Magyarországon már nagy összeköttetései vannak s már egészen meghonosodott nálunk.

Színészet Nyitrán. Hidyégy Ernő staggione-társulata, mely jelenleg Ersekújvá-rott játszik, kérvényt nyújtott be Nyit-ravármegye színügyi választmányához, engedné meg, hogy a nyitrai színházban két hétig játszha-sék. Dr. *Gyürky* Géza alispán, a választmány elnöke péntekre hívta össze a választmány tagjait. A gyűlés a színház átengedése mellett döntött, így Hidyégyi csütörtökön már meg-kezdí előadásainak sorozatát. A társulat, mely 26 tagból áll, csakis drámákat és vígjátékok at elő.

Szokolca város képviselő tes-tületének ülése. A f. é. április hó 12-én megtartott képviselő testületi ülés 1-ső pontját a m. kir. belügyminiszter rendelete képezte, mely a városi pénzkészletek elhelyezéséről intézkedik. A város — tudvalevőleg — már két ízben elhatározta, hogy pénzeit ezentúl a *Nyitrai Népbankban* kívánja kezelteni. A sza-kolcai takarékpénztár hívei ezeket a határo-zatokat megfélebbítették s a vármegye e hatá-rozatokat meg is változtatta s a város autonóm jogának mellőzésével elrendelte, hogy a város pénzei továbbra is a szokolcai takarékpénz-tárban kezeltesse. A vármegye ezen hatá-rozata ellen a város képviselő testülete a m. kir. belügyminiszterhez felebbezett s a minisz-ter a vármegye határozatát helybenhagyta. A képviselő testület tudomásul vette, mert tudó-másul is kell vennie ezt a végérvényes, de a város autonóm jogait sértő határozatot s tudó-másul vette ezt azzal a meggyőződéssel, hogy a városi pénzek elhelyezése kérdésében már most és ezentúl mindig a vármegyét fogja az anyagi felelősség terhelni.

A napirend 2-ik pontját a m. kir. földmi-velésügyi miniszter leírata képezte a városi állatbiztosítási alap államsegélye tárgyában. A város képviselő testülete Dr. *Okányik* Lajos indítványára — s itt meg kell jegyezni, hogy az életrevaló indítványok mindig az ő agyából pattannak ki — még 2 évvel ezelőtt elhatá-rozta, hogy ebben a kizárólag gazdasággal foglalkozó városban városi hatósági kezelés alatt és saját rezsijében állatbiztosítási intéz-ményt létesít. Az elhatározást — hála a pol-

gármester ügybizalmának és képességének — tett követte, összehozták a kellő számú tag-sági aláírások s a hozzájárulási összegek, meg-alkottattak a nem esekély gondot és munkát adó alapszabályok, sikerült ezek jóváhagyását a vármegyénél és a miniszteriumnál kieszköz-ölni — s miután ezt az életre való s az egész országban követendő intézményt a felsőbb közíg. körök is élénk és biztató figyelemmel kísérték, a képviselő testület még annak idején azzal a kéréssel fordult a m. kir. földmívelési miniszteriumhoz, hogy ezt az úttörő s az egész országban legelső intézményt, mely a kezdet nehézségeivel küzdve anyagi támogatásra szor-ul, némi állami segélyben részesítse. A mi-niszter az államsegélyt ridegen megtagadta. A miniszteri leirat a képviselő testületi tagok-ban s a város gazdálkodó közönségében nagy resensust keltett s általánosan az a nézet, hogy a pénzkészletek elhelyezése kérdésében s az állatbiztosítási államsegély kérdésében is *látha-tatlan politikai* kezek dolgoznak a város érdekei ellen s hogy itt oly „informátorok” járhattak közbe, kiknek a közérdekről és közjóról hal-vány fogalmuk sinesen, de akik még a közér-dekű ügyekbe is beleviszik a politikát. Mint-hogy azonban kérvényezni mindenkinek s több ízben is szabad, a városi képviselő testület *Bráneczky* József képv. testületi tag indítvá-nyára elhatározta, hogy az államsegélyt az indokok helyes kiemelésével újból kérelmez-tesse.

A napirend 21. pontja volt: küldöttségi jelentés a községi felső népiskola és egy léte-sítendő gazdasági népiskola ügyében. A kép-viselő testület t. i. dr. *Okányik* Lajos indít-ványára még a február havi közgyűlésben elhatározta, hogy a túlnyomóan gazdálkodással foglalkozó városi közönség gazdasági kiképzése s művelődése céljából egy gazdasági népiskola létesítésére fogja a kormányt felkérni. Az ezen ügyben megszerkesztett s átküldött memoran-dum kellő megvilágítása és előszóval való megokolása céljából a polgármester és *Kropá-csy* István áll. isk. igazgató-tanítóból álló bi-zottságot is küldött a képviselő testület, mely bizottság az illetékes helyeken el is járt s kedvező elintézkést kecségetető ígéretekkel tért vissza. A bizottság jelentését a képviselő tes-tület tudomásul vette.

A tárgysorozat 22. pontját a tanfelügyelő-ség átirata képezte a *Tanító-Ötthon* segélyezése iránt. A képviselő testület Dr. *Okányik* Lajos indítványára elhatározta, hogy a város egyszer-smindenkorra fizetendő 400 koronával az ala-pító tagok sorába lép.

A közigazgatási bizottság ülése. Nyit-ravármegye közigazgatási bizottsága ked-den tartotta április havi ülését, *Craus* István elnöklelte alatt. Az elnök igen meleg szavak-kal emlékezik meg dr. *Csernyánszky* Aladár nyitrai kir. ügyésztől pozsonyi kir. főügyészi helyettesé történő kinevezése alkalmából. Ja-vaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy a távozó ügyész érdemeit (ki a bizottságtól csak levélben vehetett búcsút.) jegyzőkönyvben örö-kíti meg. A főispán bejelentette, hogy a közz-gazgatási szak ellátásában változás állott be. Az ed-digi előadó az átmenetiállapotra való tekintetben nem vesz részt ezentúl a bizottsági ülésein. Dr. *Biringer* Ferenc vármegyei főorvos jelen-tése során előadta, hogy a privigyei és szá-m-bokrétai járáások kivételével a vármegyében a trachomabetegek száma 437. A szaporodás 54. Április 3-án megakartta vizsgálni a szebedi, kósi és bajmóci rendelő állomásokat, de ki-sérlete meddő maradt, mert a kezelő orvos nem tartott rendelést a husvétii meszelés miatt. A rásztonyi, nyit-raborosznói és nagyesőtai trachoma rendelő állomásokon 257 beteg van nyilvántartva, megjelent 15 beteg Nyitra-baj-nán (Morovnával együtt) 277 beteg közül megjelent 9. Sajnálattal kénytelen jelenteni, hogy az orvosok nem teljesítik kötelességeiket. E botránys állapotokat többé lehetetlen eltűnni, az orvosokat és községi elöljáróságokat felelősségre kell vonni. Az állam évenként 30—40 ezer koronát fizet orvosoknak úgyszólván semmiért. Nyit-rabajnán több mint ezer idegen munkás dolgozik a bányában, féltő, hogy ezek is megkapják a trachomát a község lakosaitól. Két éve, hogy figyelni a trachoma-orvosokat de még annyit sem ért el, hogy félveknként betérjessék működésükről beszámoló jelentéseket. A bizottság egyhan-gulag elhatározta, hogy dr. *Natonek* Jenő nyit-rabányai és *Steinhadt* Albert nyit-ranováki kórorvosok ellen a fegyelmi eljárást, dr. *Ko-*

valtsik Antal járási orvos ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot megindítja. — A nyitrai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétség főnöke bejelenti, hogy megvizsgálta Nyitra és Érsekújvár városok pénzkészletét, valamint e városok kórházait is, a hol mindent rendben talált, így semminemű intézkedésre nem merült fel ok. — Az alispáni jelentés szerint Szenicen tót nemzetiségi népkönyvtár létesült, a könyveket részben Prágában, részben Túrőcsentmártonban szerezték be. — Bajza János budapesti lakos panaszt emelt a belügyminiszternél a nyitrai árvászek és a galgóci főbíró ellen. Az árvászeket azzal vádolta, hogy 223 koronát nem akart a gyámpénztárból kifizetni, a főbíró pedig azért, hogy munkakönyvének másolatát nem adta ki. A bizottság a panaszt mint alaptalant, el utasította, most mindkét hatóság a szabályok szerint jár el.

A Vágsellye és Tornócz között építendő Vág-híd ügye, ismét halasztást szenvedett, mert a kereskedelmi miniszter több pótlást, próbaúrat, tervet kíván. A bizottság felkéri a minisztert, hogy a változásokat saját közegével végeztesse és a próbaúratoktól álljon el, mert ha ragaszkodna kívánságához, az építés igen hosszadalmas volna, a híd pedig sűrűsösen kell, mert vagyonban és emberi életben már sok kár történt. — A nyitraegerszegi vasúti megállóhely kérelmét a bizottság pártolólágerterjeszti fel a miniszterhez. — A kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy 100-nál több óvó és gazdasági iskola létesítését tervezi a vármegye községeiben. A bizottságnak az az álláspontja, hogy előbb a létező iskolákat kell fejleszteni és a felmerült bajokat megszüntetni, csak azután lehet áttérni az új iskolákra. Egyelőre 20—25 új iskola létesítését határozták el a főszolgabírák közreműködésével, nehogy a tömeges építés a községeket és a tisztviselőket túlterhelje. — Szemegál Pál tanító ellen panasz érkezett, hogy durván és kiméletlenül bánik az iskolásgyerekekkel, brutálisan bántalmazza őket. A bizottság fegyelmit indít ellene, úgyszintén a beédi tanító ellen is, a ki idült alkoholistá hírében áll. A zsámbokréti állami elemi iskola két tanítója ellen is elhangzott némi panasz; a bizottság ellenök a vizsgálatot elrendelte. — Krendl Gáspár érsekújvári kórházi gondnok fegyelmi ügyében a vizsgálat még folyamatban van. Krendl időközben nyugdíjaztatását kérte. A vágszentpéteri bírót az alispán dorgálásra ítélte, a suránkai bíró ellen pedig megszünt a vizsgálat.

Pályázat iparosnak szánt tanulmányi ösztöndíjra. A possonyi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet egy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr által iparosnak szánt 600.-koronás külföldi tanulmányi ösztöndíjra. Pályázhatnak a kamara területén (Pozsony szab. kir. város, Pozsony, Nyitra, Trenesén és túróvármegye területén) lakó mindazon iparosok, kik továbbképzésük és az ipari viszonyok tanulmányozása céljából külföldre szándékoznak indulni és a kik katonai kötelezettségüknek már eleget tettek vagy az alól felmentettek. A pályázati kérvények a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrhoz címezve legkésőbb 1912. évi május hó 15. délig a possonyi kereskedelmi és iparkamaránál nyújtandók be, a részletes feltételek ugyanott vagy a kamara kültagjainál valamint a kerületbeli ipartestületnél betekinthetők.

Bankett. Szakolcáról írják lapunknak: F. hó 13-án este, a szakolcái nagyvendéglő dísztermében bankett volt, melyet dr. Hamar Gyula tiszteletére rendeztek barátai és tisztelői, táblabíróvá történt kinevezése alkalmából. A banketten, melyre a környéket is meghívták, az intelligenciának több, mint 100 tagja vett részt, bár sokan távol maradtak. Ezen azonban nincs mit esodálni, mert a szakolcái közönség, úgy látszik, még nincs hozzászokva a bankettezésekhez, annyira nincs, hogy nemesak az egyes személyek tiszteletére szólókat, hanem néha még a hazafias ünnepélyek banketteit sem látogatja, amint az pl. 1911. március 15-én történt. A lakoma során több felköszöntő hangzott el. Igy *Uzonyi főjegyző* az ünnepelt és családját, özv. *Mayerné* úrnő Hamar Gyuláné úrnőt köszöntötte föl. Meglepetést keltett az egyik vidéki úriember felköszöntője, melyben a szóló — hivatkozással arra, hogy ő valamikor tűzér volt — valamiféle bombákról beszélt, melyeket ő hajlandó volna az ün-

nepelt férfiú nyílt és titkos ellenségeinek szánni. Hogy kik legyenek azok az ellenségek, azt senki sem tudja, mert létezésükről csak ezen felköszöntő révén szerzett tudomást a világ, mely eddig csak annyit tudott, hogy igen gyakran előfordulnak az emberek között elvi és gondolkodásbeli ellentétek, melyeket azonban bombákkal s hasonló gyengéd eszközökkel kiegyenlíteni egyáltalában nem lehet. Az a benyomásunk, hogy a felszólaló csak valami rendkívülit akart mondani s az újságingeres emberek türelmetlenségével be nem várva április 17-ét, már 13-án este napfogvatkozást produkált. — A bankettet tánc követte s a jelen voltak a reggeli órákig maradtak együtt.

Új egyesület Nyitrán. F. hó 14-én vasárnap alakult meg a *Magántisztviselők és Kereskedelmi alkalmazottak Szövetségének* nyitrai fiókjá. Az alakuló gyűlés az Aseher-féle vendéglőben folyt le Goldstein Izor elnöklété alatt. A napirend előadója Deák Miksa, a központ kiküldöttje volt. Az előadó élénk színekkel vázolta a szervezkedés célját és hasznát és felsorolta azon előnyöket, melyeket az egyesület biztosít a tagoknak, úgymint segélyt állásnélküliség esetére, utazási segélyt, betegsegélyt és rokkantsági biztosítást. A gyűlés az alapszabályok felolvasása után kimondotta a fiók megalakulását. Elnöknek Gruber Gyula, alelnöknek Goldstein Izor és Weisz Fülöp, titkárnak Neumann Lázár, jegyzőnek Hirschler József, pénztárosnak Schatz Ambrus, ellenőröknek Diamant Ignác és Kramer Lajos, háznagyok Steiner Dániel, könyvtárosnak Fisch Nándor lettek egyhangulag megválasztva. Gruber Gyula, az új egyesület megválasztott elnökének buzdító szavai után a gyűlés véget ért.

Batyubál. Az érsekújvári kath. legényegylet április 21-én saját helyiségében batyubált rendez. Ruhatári díj 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

Segély a vármegyei gazdasági egyesületeknek. A földművelésügyi kormány 10 esztendő tartamára a napokban döntötte el a vármegyei gazdasági egyesületeknek kiosztandó kormánysegélyek nagyságát az igények s a feladatok nagysága szerint. Nyitra megye gazdasági egylete évi 7000, Trenesén megye gazdasági egylete pedig évi 3000 kor. segélyben részesül.

Egy érdemes vidéki rendőr halála. E hó 10-én halt meg Trenesénben *Petrík Albert* nyug. treneséni rendőrtisztviselő, a treneséni rendőrségnek majdnem félszázadon keresztül szorgalmas s becsületes tagja. Az elhunyt résztvett a szabadságharcban, az 1859. és 1866. nemkülönben az 1880. boszniai hadjáratokban s meg is sebesült. Vitézsége elismerésül több érdemjel tulajdonosa volt s a treneséni rendőrségnek megszervezésétől csaknem tagja. Halála a treneséni társadalomban, a hol a számtalan róla forgalomba került anekdóta révén föllötte népszerű volt, élénk részvétet keltett. F. hó 12-én helyezték régi bajtársai s a város tisztviselői jelenlétében a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra.

Az Élet f. évi április hó 21. száma a következő dús és változatos tartalommal jelent meg: Vasárnapi levél: Browning mester. Lendvai István. — Rákosi Jenő, a publicista. Pethő Sándor. — Lefelé a vízen. (Költemény.) Lipcsey Adam. — Maeterlinck. (Költemény.) Erdődy Elek. — A esők. (Költemény.) Bodor Aladár. — Sturez kapitány. Kanizsai Ferenc. — Zokogó tavaszi ének. (Költemény.) Gyököcsy Endre. — Roppant nagy szerelem. (Regény.) Kanizsai Ferenc. — Az új állatkert. Leidenfrost Gyula. — Jegyzetek a magyar színjátszásról. Sztrakoniczky Károly. — Az ember. (Költemény.) Bodnár István. — Panu. (Regény.) Aho-Kara. — Mária sorsa. Paola Lombroso. — Könyvek. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

A templomfosztogatók pöre. F. hó 17-én 9 órakor kezdődött a főtárgyalás a sokszoros templombetörő *Fronz Mihály* ügyében, mely elhúzódott a tanúk nagy tömege miatt délután 3 óráig, s ítéletre csak másnap került a sor. Ott volt a vádlottak padján *Kolárik Ilona* is, akit a betörő a Szent Antal szegényeinek pénzét tartott el. Feltűnő volt a tanúk között a sok kifosztott templom plébánosa. Ott voltak dr. Machovics Gyula tardo-skeddi, Vargha János nagykeri, Rényi Ist-

ván hólaki, Kubicza Terencius negyedi, Novák Rezső szentgyörgyi, Hönig Ferenc nagykosztolányi, Bubnic Mihály vágmedencei, Varga Samu deáki-i, Zatkovics Károly nyitrazsámbokréti, Gombár György vágsellyei, Sztópka János ujlaki, Cseffalvay Aladár nyitraivánkai, Hojszék Imre pozsonybesztercei, Rudroff Béla récei plébánosok.

Némelyik templomban a perzselyből igen nagy összegek tűntek el, ami figyelmeztetésül szolgálhat arra, hogy célszerű a perzselyeket legalább is hetenkint kiüríteni, hogy az ily elvetemült gonosztevőknek eszükbe se jusson a szegények pénzét megdézsmálni.

Színészet Érsekújvárott. *Hidvégi* Ernő színtársulata három heti idényre Érsekújvárra érkezett, ahol f. hó 11-én kezdte meg előadásait. A közönség a társulatot, melyről az érsekújvári lapok azt írják, hogy eléggé jó erőkkal rendelkezik, gyengén támogatja, ami egyik újabb jele annak, hogy a vidéki színészetnek mai gyakorlata reformra szorul, mert a jelenlegi rendszer mellett vagy a közönség igényei nem elégítettnek ki, vagy pedig a jobb társulatok is pártolás hiányában az elzúllás folyamatába sodortatnak.

A hercegprimási uradalmak bérbeadása. A hercegprimási uradalmak központi intézősége elhatározta, hogy az uradalmakhoz tartozó birtokok egy részét apró parcellákban bérbeadja. Két-három évig ideiglenesen az úgynevezett szavatossági rendszert hozták be, melynek alapja volt, hogy a birtokot a kezelő gazdatisztnak adták bérbe, aki biztosítékkal is szavatolt a megállapított hozamképességért. Ez a rendszer azonban nem vált be s azért most kiszagdáknak adják ki a parcellákat.

Tűzoltók sztrájkja. A zsolnai tűzoltóság legénysége — mint értesülünk — esütörtökön este tartott értekezletén kimondotta a sztrájkot. A sztrájkra az adott okot, hogy a „Hungária” kénsavgyáregése után a gyár vezetősége által a tűzoltók jutalmazására küldött 700 koronából mindössze 305 koronát osztottak szét a tűzoltók között, míg az összeg többi részét állítólag a polgármester utasítására más célra fordították. A tűzoltók ruházata és felszerelése is hiányos, azért ezeknek pótlását is kéri a várostól, és amíg kérelmök meghallgatásra nem talál, a szolgálat teljesítését megtagadják.

Gyilkos tehén. Kepke József, Czobor Béla sarlókaicsai földbirtokos gulyása egy tehenet hajtott a pénteki nyitrai állatvásárra. A molnosi téglagyárnál a tehén valamitől megbokrosodott és neki szaladt egy az uton haladó cigánynak és szarvaival fellökte. Végre többek segélyével a gulyás megfékezte a tehenet. Egy darabig békésen haladt tovább, de a keményítőgyárnál újból berzenkedni kezdett. A kötelet elszakította és két közelben tartózkodó asszony felé futott. A gulyás a tehén után vetette magát, de vesztére a tehén Brogyányi Henrik városi gazda majorjába futott. Midőn a gulyás el akarta fogni a feldühödött állatot, az rátámadt és háromszor feldölte szarvaival, halálos sérüléseket ejtve rajta. A szerencsétlenül járt embert beszállították a nyitrai kórházba, a hol most halállal vívódik.

Aki Palesztinába akarta vezetni a nyitrai zsidókat. A napokban történt délelőtt, hogy egy kereskedősegéd formájú vidéki fiatalember beállított a nyitrai Braun-féle kávéházba és a kávé felől tudakozódott. A takarító asszony, ki az időtájt söpörte a helyiséget, a kassza felé utasította a vendéget, a hol Braun kávé foglalatostkodott. A fiatalember megállt a kávé előtt és bemutatkozott: „Wellwart Nándor vagyok Pohábról, a zsámbokréti járásból. Tudja meg uram, hogy én ma nagy dolgokat fogok művelni. Ma Nyitra városa esodákat fog látni. Mert hisz talán észrevehette, hogy én vagyok a második Messias. Felszabadítom a zsidókat és magammal viszem őket a Szentföldre”. A kávé rögtön tisztában volt vele, hogy elmebajossal van dolga. Rendőrről küldött. Midőn a rendőr a meghibbant eszű embert elakarta vezetni, Wellwart rámondott: „Ne érintsen engem, mert tudja meg, hogy ma délben 12 órakor ezen a rézlapon (a rendőr számára mutatott) az én monogrammmal fog ragyogni”. A rendőr azonban nem hitt a esodában és a városházára vitte a szerencsétlent, a honnan csak a délután folyamán szabadult ki. Wellwartot hozzátartozói ugyanis a nyitrai

kórház elmebeteg osztályán akarták elhelyezni, de ez nem volt lehetséges, mivel a tébolyda túl van tömve.

Végzetes lósztatás. Szerdán délután a nyitrai hergermalomnál egy vidéki gazda lovakat úsztatott a Nyitra folyóban. A lovak a gazda vigyázatlansága folytán mélyebb vízbe kerültek, a honnan nem bírtak kilábolni. Két erős fuvaroslovat kellett befogni a vízben-rekedt járműbe és ezek segítségével partra vontatni a szekeret, valamint a fuldokló lovakat is.

Kéjgyilkosság Villabányán. Folyó hó 15-én reggel azon az úton, mely Németprónáról Nyitrafenyvesen keresztül Villabányára vezet egy leányt találtak, ki az úton halva feküdt összeszürkált és iszonyatos módon megcsontított testtel. Nem messze innét egy legényt találtak halva egy fán függve. A leány neve *Rosina* Zsuzsi 18 éves üvegyári munkásnő Villabányáról, a legény neve *Maurer* Rezső 24 éves munkás Villabányáról. A leány előttevaló napon Németprónára ment bevásárolni, visszamenet a legény, aki előbb szeretője volt a leánynak, megleste a leányt és valószínűleg erőszakot akart rajta elkövetni. A leány bizonyára védekezett, mire az ittas állapotban lévő férfi a leányt dulakodás közben egy késsel össze-vissza szürkálta és megölte. A rettenetes eseményeket a gyilkosság után hajtott végre a bestiális ember. A tett végrehajtása után az elzúllott ember, akit lopásért az illavai esendőrség már pár nap óta keresett, felakasztotta magát.

Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V. Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, legmagasabb és legrégibb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: *del-, tüz-, szállítvány-, üveg és betörés elleni biztosításokat*. Közvetít továbbá: jég-biztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset- és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára. A nyitrai főügynökség, *Nyitrai Hitelbank r. t.*

Iparosok figyelmébe. Az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács kiadásában „Iparosok könyvtára” cím alatt az egyes iparágak szerkezetét, technológiáját és költségvetését népszerűen tárgyaló füzetek sorozatában megjelent a „Víz- és gázvezeték szerelő” című munka. Ez a munka példányonként 1 korona 40 filléért közvetlenül a Korvin Testvérek könyvnyomdájában (Budapest VI. Révay-utca 14. sz.) rendelhető meg. Közlebb-ről az asztalosság, lakatosság, bádógosság, kályhás, fazekas és ruházati ipar köréből fognak hasonló füzetek és rajzminták megjelenni. A víz- és gázvezeték-szerelő iparról kiadott munka a pozsonyi kereskedelmi és iparkamaránál a hivatalos órák alatt betekinthező.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) folyó évi április hó 4-én, tartott 80-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1911. évi mérlegét. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1911. december 31-én érvényben volt *életbiztosítási tőkészségek* 1.189.790,207 korona és 74 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 51.905,357 korona és 81 fillérre rугtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 24.558,447 kor. 87 fillérről 351.843,680 korona 02 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztályalakja 6.987,470 korona 49 fillért tesz ki. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a tükörüvegbiztosítást, a díjbevétel 18.155,625 823 korona biztosítási összeg után 31.117,251 kor. 84 fillér volt, miből 10.777,655 korona 29 fillér viszontbiztosításra fordítottatott úgy, hogy a tiszta díjbevétel 20.339,596 kor. 55 fillérre rугott és ez összegből 14.714,913 korona 09 fillér mint díjtartalék minden teher-től menten jövő évre vitétt át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege

148.108,144 korona 98 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1.494,546 kor. 70 fillérre rугott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel 816,101 kor. 49 fillért tett ki. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 5.133,335 korona 29 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2.339,844 korona 58 fillérre rугott. Károkért a társaság 1911-ben 45.723,647 korona 90 fillért és alapítása óta 1.063.798,459 kor. 33 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 211.795,053 korona 79 fillér esik. A nyereségtartalékok közül, melyek összesen 23.957,883 kor. 59 fillérre rугnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.804,335 korona 18 fillért tesz ki, az értékpapírok ár-folyamigadozására alakított tartalék, mely az idei átutalással együtt 14.962,260 kor. 76 fillérre rуг, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rугó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 2.031,287 korona 65 fillér tesz ki. Részvényenkint 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 392.746,965 kor. 47 fillérről 416.840,622 korona 40 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálogkövetelések 101.703,390 korona 60 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 36.489,996 korona 03 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.961,098 korona 36 fillér. 4. Értékpapírok 249.764,355 korona 85 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 19.182,014 korona 70 fillér. 6. Tárcaváltók 634,457 korona 05 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 4 millió 305,309 korona 81 fillér. Összesen 416.840,622 korona 40 fillér. Ezen értékekből 82 millió korona magyar értékekre esik. Ezen alkalommal arra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali legújabb leányintézet, a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapestén a kezességi és óvadék, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, természetesen a versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztosítását vezette be, mint új ágazatokat hazánkban.

Irodalom.

5000 szabadkőműves névsora. A napokban hagyta el a sajtót *Huszár* Károly képviselő könyve, amely a magyar szabadkőművesek lajstromát tartalmazza.

A 94 oldalra terjedő munka értékes adatokat tartalmaz a magyar közélet kellő megbírálásához.

A szenzáció erejével ható nevek fordulnak elő benne tömegesen. Letűnt és ma is aktív szerepet játszó politikusok, fontos pozíciókat betöltő állami tisztviselők: bírák, miniszteriumi hivatalnokok, pénzügyi közegek, orvosok, ügyvédek százával fordulnak elő. Megdöbbentő a tanárok s a tanítók nagy arányszáma. Feltűnő jelenség, hogy protestáns lelkészek is tömegesen szerepelnek a listában.

A történetíró szempontjából kiválóan értékes lesz az is, hogy a szabadkőművességnek azon nevesebb tagjai is szerepelnek a listában, akik már elhunytak, de tényezők voltak a páholyok munkájában.

Melegen ajánljuk ezt a teljesen hiteles adatok alapján készült művet mindazoknak, akik a páholyok destruktív törekvéseivel szemben a kereszténységet meg akarják védeni ebben az országban.

A füzet megrendelhető a pénz előzetes beküldése mellett a Kath. Népszövetség Központi Irodájában (Budapest, Ferenciek-tere 7.) Ara 2 kor. Viszontelárusítóknak 30 százalékos engedmény.

5216/912. p. szám

A m. kir. államvasutak által a nyitrai vasúti állomás kibővítése céljaira felhasználandó területek kisajátítása iránt, ugys mint Nyitra vármegye közigazgatási bizottsága átteszi.

Végzés.

Tekintettel arra, hogy a m. kir. államvasutak nyitrai állomásának kibővítésének cél-

jaira Nyitra r. t. város határában szükséges és a kisajátítási tervben és összeírásban kitüntetett területekre nézve a Nm. m. kir. kereskedelmi miniszter 4339/912. sz. a. kelt rendeletével a kisajátítási jogot megengedvén, a kir. törvényszék, arra való tekintettel, hogy a m. kir. államvasutak és érdekelt tulajdonosok között az egyezség nem sikerült, a kártalanítási eljárást az 1881. évi XLI. t. c. 46. §. értelmében folyamatba teszi, s ennek alapján az érdekelt felek között az egyezség megkísérlése, ennek esetleg nem sikerülte esetén a becslés foganatosításához szükséges szakértők bejelentése céljából tárgyalásra határidőül **1912. évi április 29-ik napjának d. e. 9 óráját** a kir. törvényszékhez Havas Lajos kir. tszéki bíró hivatalos helyiségébe (törvényszék földszint 26. sz.) kitézi s arra a m. kir. államvasutak balparti üzletvezetőjét, nemkülönben a telekkönyvi érdekeltet: névszerint: Adler Márk és neje Löwber Amália, Bariczki Johanna ugys mint kiskorú gyermekeinek t. t. gyámja, Cseri Jánosné szül. Veszely Borbála, Cseri Karolin, öz. Csernyák Istvánné szül. Elisák Antónia, Csernyák Antal, Tóth Lajosné szül. Csernyák Irén, Csernyák Ilona, Csernyák Rezső, Gábel Gizella, Czuczor Mihály és neje Zsambokreczky Ilona, öz. Demjén Lajosné szül. Merkader Mária, Rencz Lászlóné szül. Merkader Gabriella, Engel Bernát és neje Stúr Nettó, Gosztonyi Gyula, Harmat Endréné szül. Gabula Magdolna, Hrucsár Ferenc és neje Liska Anna, Leszner Miksa, öz. Manyinay Jenőné szül. Hornyánszky Erzsébet, Mérey Lajos, Mérey Ottó, Latkóczy Imréné Mérey Adél, Rédeky Istvánné szül. Mérey Mária, Boróczy Lászlóné szül. Mérey Gizella, Nyitra város közönsége képviselőtében Tóth Lajos polgármester, Nyitra vármegye törvényhatósága képviselőtében dr. Gyürky Géza alispán, nyitrai róm. kath. püspökség, nyitrai székes-káptalan, Palásty Anna, Moes Istvánné Palásty Júlia, Palásty Vilmos és neje Turóczy Emma, Palkó Ernőné, Palkó Irma, Pongrácz Kálmán és neje Pongrácz Kálmánné, Reidner Ferenc és neje Bernát Mina, Rencz László, Ronchetti Gáspár, Ronchetti István, Ronchetti József, Ronchetti Oszkár, Seeber Vince, Sevesik Imre és neje Pápai Jolán, öz. Sinkovits Károlyné mint kiskorú gyermekeinek t. t. gyámja, Stefkovits Ferenc és neje Fazekas Irma, Streihammer Sándor, Streihammer Antal, és kiskorú Streihammer Júlia, és Pistike gyámja, öz. Stiaszny Jánosné szül. Vojtek Rozália, Tivadar Lászlóné Stiaszny Irén, Bohuesek Ferencné szül. Stiaszny Valéria, öz. Stiaszny Antalné szül. Nevlaha Anna, Szabó József, öz. Szaitl Arnoldné szül. Brezányi Amália, Tichánszky Ferenc és neje Bus Karolin, Tolnai János kiskorú Cserven Mária, Rezső, Anna, Gizella gyámja, Toman Mátyásné szül. Gábris Agnes, Weisz Dávid és neje Klein Karolin nyitrai lakosok, és az ismeretlen tartózkodású érdekelt felek részére ezennel kinevezett Szécsi Ferenc nyitrai ügyvéd, mint ügygondnok, valamint az érdekelt kiskorúak nevében Nyitra város árvaszéke oly hozzátárással értesítettnek, hogy elmaradásuk a kártalanítási eljárást akadályozni nem fogja.

Egyidejűleg a hirdetmény kibocsájtatik, s meghagyatik a kisajátítást kérő félnek, hogy a hirdetményt a hivatalos közlönybe tegye közzé és a hírlappéldányt, valamint a kisajátítás alá kerülő ingatlanokra vonatkozó betét kivonatokat hivatalos alakban ide mutassa be.

Végül meghagyatik a kisajátítást kérő félnek, hogy az esetleg elrendelendő bírói tanu költségeinek fedezésére 1000 koronát a tárgyalás napjáig helyezzen elnöki letétbe.

A hirdetmény egy példánya a Nyitra-megyei Szemle kiadóhivatalának 3-szori közzététel végett, a hirdető táblára kifüggesztetni, egy példánya pedig kihirdetés végett Nyitra város tanácsának megküldetni rendeltetik azzal, hogy a közzététel megtörténtét ide jelentse be. A Nyitra-megyei Szemle kiadóhivatala pedig azzal, hogy a hírlap példányokat a nyugta kapásán ide terjessze be.

A kártalanítási eljárás foganatosításával a kir. törvényszék Havas Lajos kir. törvszéki bírót bizza meg.

Nyitrán, 1912. évi március hó 26-án, a kir. törvényszék, mint polgári bíróság.

Tombor,

törvsz. jegyző.

Névery,

70. 3-3 kir. törvsz. elnök h.

Friss töltésű ásványvizeim megérkeztek !!

Állandó raktáron tartom a következő bor- és gyógyvizeket:

Bilini, Bikszádi, Csizi, Emsi, Gleichbergi, Gieshübl, Guber, Halli, Karlsbadi vizeket. Ferenc József, Hunyadi János és Igmándi keserűvizeket. Levico, Marienbadi, Málnás, Margit, Paradi arzén- és savanyúvizeket. Preblau, Rohitsi, Roncegno, Salvator, Seltersi és Szántói vizeket.

Forrás termékekből a Darkauai jódsót és a Mattoni-féle Moorsót.

Áraim a lehető legjutányosabbak! (61 4-6)

Az olyan gyógyvizeket, melyek csak ritkán lesznek használva raktáron nem tarthatók, kívánatra azonban készséggel meghozatom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

Ugyanitt egy értelmes és ügyes fiú tanulóknak felvétetik.

Széchenyi Sándor, kereskedő Nyitrán.

?

Tessék megpróbálni !!
és meggyőződik arról, hogy az

EGLASINE SZOBAPADLÓLAKK

„vaslovag“ védjeggyel

a legjobb padlófesték.

Minden színben kapható! I kilós doboz ára K 1.80

Linoleum-padlóakk I kilós doboz ára K 1.50

Spiritusz-padlóakk I literes üveg ára K 1.80

(60 4-6)

Kapható

Széchenyi Sándor kereskedőnél Nyitrán.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb árakon.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

15. 14-52.

PÉTERFALVAI PAPIRGYÁR
OCEAN G.B.B.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

ELADÓ!

1800 mtr. hasáb-fa!!

A püspökségi uradalom fábiánvölgyi erdejében (Csápor mellett) mintegy 1800 méter kemény hasáb tűzifa eladó; a fa ára az erdőben átvéve és ott fizetve méterenkint 7 korona és 3% kezelési költség.

Püspökségi uradalom igazgatósága Mocsonok.

72. 3-8.

Több kiállítási érmmel kitüntetve!

JUHARI KAROLY
TEPLOMFESTŐ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ
NYITRA, ERZSÉBET-ÚT II

Ajánlja magát a Főt. Clérus b. figyelmébe mindennemű templom díszítési és felszerelési munkálatokra. Ugyanott a legfinomabb kivitelű fából faragott és öntvény szobrok kaphatók.

1911. évben végzett munkák:

Alistál, templom festése és új szobrok

Veszprém, szt. Ferenc-r. templom teljes ujitása

Privigyé, plelánia templom festése

Vágmedence templom új festése

Nagyudvar " " "

Frivaldnádas " " "

Nyitra, szt. Vince-zárdai templom teljes ujitása

Kistapolcsány, temp. teljes ujitása.

További szives pártfogásért alázattal esedez:

17. 12-12. **Juhari Károly.**

A legjutányosabb árak!

Megbízható munkaeurók!

Kiváló anyagok

JANKELA JÓZSEF
:: épület- és ::
díszmű-bádogos

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Készít és raktáron tart konyhaberendezéseket, zománcozott kék edényeket, fürdőkádakat, angol szobaclosetteket, szabadalmazott John-féle kéménytoldókat és mosógépeket, stb. stb. Elvállal házbefedéseket házi villancsengők felszerelését, villámhárítókat, vízvezetékek felszerelését és javítását, fekvő- és lógócsatornákat stb. stb. pontosan és mérsékelt áron. ::::

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Nyitra, Hid-u. 14.

(41 10-52)

TELEFON SZÁM 66.

Felhivom a n. é. közönség szives figyelmét vas-, festék-, olaj-árú, faszén-, gázcső- és mindennemű építési anyagok nagyban és kis mennyiségben való eladására. Chamott-tégla és chamott-liszt, gyarak és szeszfordék számára jutányos árakon.

„Asbest-tetőpala“ egyedüli árusítója Nyitrán.

Repavillák, tragyavillák, vakarók, ekevas-árú, rúdvas tengelyek, ökörpatkók, mindenféle vasárú, vasalások, fedőlemez, kátrány, cemen, gipsz, izoler lemez, szárító fali asfalt, stukatornád, angol kocsilakk, Weihrauch-féle padlóakk, faszén, olaj, por- és kocsifestékek különféle színekben, cilind- és gepolaj, vaselin, patkocsír, carbolinium és egyéb hazicikket nagymennyiségben raktáron tartok.

Vidéki rendelések gyorsan s pontosan eszközöltetnek!

Linkenberg József vaskereskedése és építőanyag nagy raktára Nyitra.

52. 7-13.

TELEFON SZÁM 66.

2912. biz. szám.

Hirdetmény.

Bélaudvarnok, Rákospölgy, Alsóvesztény, Felsővesztény és Nyitra-szucsány községek telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvényeikben előírt helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító **1912. évi május hó 2-ik** napján az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközölgék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átirásra az 1886. XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez úton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedés kedvezményétől is elesnek;

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Almássy Simon Dr. **Halaktovics**
betétszerkesztő. (742-3) kir. betétszerk. bír.

Magyar kir. orsz. központi minta pince aszú, szamorodni, csemege és asztali borok; továbbá kitűnő minőségű palack borok nálam kaphatók.

Tokaji aszú	K.	5.-
Tokaji "	"	4.-
Tokaji "	"	3.20
Tokaji szamorodni (édes)	"	3.40
Tokaji " (nem édes)	"	2.-
Neszmélyi bor fehér	K.	1.30
Ermelléki "	"	1.30
Muskotályi "	"	2.-
Leányka "	"	2.-
Szekszárdi vörös	"	1.50
Villányi "	"	1.50

Zobori palack-borok:

1 liter zobori asztali	K.	.90
1 " " zobor gyöngye	"	1.20
1 " " zobori rizling	"	1.30
1 " " burgundi vörös	"	1.40

Ures literes palackot 10 fill. visszaveszek.

Pécs Ede
kereskedő és szőlőbirtokos
Nyitrán.

80. 51—52.

HOFFMANN KÁROLY MŰKERTÉSZ, NYITRAZOBOR

Gosztonyi (azelőtt Szulyovszky) féle villa.

Elvállal mindenféle kerti munkát, díszkertek tervezését és átalakítását; mindenféle dísznövényeket mint pálmákat, műzsákat stb. magas törzsű fajrozsákat nagy mennyiségben és a legszebb választékban, valamint mindenféle konyhazöldséget, u. m. korai retket, spenótát és champiónokat jutányos áron szállít.

50. 6—11

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papírkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészet

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett

TEPLOMABLAKOKAT

66. 16—52.

velencei és üveg mozaikot a leg-egyszerűbbtől a leggazdagabb kivitelig jutányos árak mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódcsági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljaújhely 8 nagy ablak. — Sárospataki fotemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Köhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után. Kivánatra költségemen a helyszínre utazom.

Kitüntetve az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicséret oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS

DIVATCIPÉSZ ÉS BÖRKERESKEDŐ

00000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 00000

Telefon szám: 144.

158. 27—0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletemben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, borkereskedő.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 29. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően s higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrásztermét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkákat, úgymint: loknikat, frizeteket, frufrukat, hajbetéteket, egész és félparókákat, hajfonatokat, női fésülést, haj és szakálfestést, tyukszemvágást jutányos áron.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Vidéki megrendeléseket pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvétellel eszközöl. ::

Hajfestékek nagy választékban minden színben. — Divatos hajmunkák készítése és raktára.

Kész hajfonatok 8 kor., turbán loknik, fűrtchignon 6 koronától feljebb minden létező színben kaphatók. 1 drb. loknikkészítése saját hajból 50 fillér. 142. 32—52.

Ugyanott egy fiú tanoncnak felvétetik.

Szolid és pontos kiszolgálás!